

बराहक्षेत्र नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
चक्रघट्टी, सुनसरी

आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

प्रस्तुतकर्ता:-
निलम खनाल
नगर प्रमुख

बराहक्षेत्र नगरपालिका

आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम

२०७७/०७८ को छैठौं नगरसभामा उपस्थित बराहक्षेत्र नगरपालिकाका उपप्रमुखज्यू, प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतज्यू, वडाध्यक्षज्यूहरू, कार्यपालिका सदस्यज्यूहरू, सभाका सदस्यज्यूहरू, राजनीतिक दलका प्रतिनिधि मित्रहरू, कर्मचारी मित्रहरू, उद्योगी, व्यापारी, बुद्धिजीवि, शिक्षक, विभिन्न सङ्घ-संस्थाका प्रतिनिधिज्यूहरू तथा पत्रकार मित्रहरू

आज सम्पूर्ण विश्व नै कोभिड १९ (कोरोना भाइरस) जस्तो महामारीको चपेटामा परेको छ । यो चुनौतीपूर्ण र असहज परिस्थितिमा यस नगर सभामार्फत् आ.व. २०७७/०७८ को नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमति चाहान्छु ।

नेपालको स्वाधिनता, लोकतन्त्र र जनजीविकाका लागि भएका आन्दोलनहरूमा अमूल्य जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने सम्पूर्ण ज्ञात-अज्ञात वीर शहीदहरूप्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । हाम्रा महान अग्रजहरूप्रति उच्च सम्मान व्यक्त गर्दछु । हाम्रो समाजको रुपान्तरणका लागि उहाँहरूले पुऱ्याउनु भएको योगदानको पुनः स्मरण गर्न चाहान्छु ।

कोभिड-१९ महामारीका कारण मानव जातिमाथि शताब्दीकै सबैभन्दा ठूलो सङ्कट पैदा भएको छ । विश्वस्तरमै यस महामारी विरुद्ध लड्न मौजुदा स्वास्थ्य सेवा र सुविधाहरू अपर्याप्त देखिएका छन् । यस महामारीबाट सङ्क्रमित भई नेपाल बाहिर जीवन गुमाउनु हुने नेपाली तथा अन्य मित्रराष्ट्रका नागरिकहरूका शोकाकुल परिवारजनप्रति गहिरो समवेदना व्यक्त गर्दछु । सङ्क्रमित भई उपचाररत सम्पूर्ण दिदीबहिनी तथा दाजुभाइहरूको शिघ्र स्वास्थ्य लाभको कामना गर्दछु ।

कोभिड-१९ ले विश्वको अर्थव्यवस्थामाथि गम्भीर धक्का पुऱ्याएको छ । विश्व पर्यटन तथा आवागमन अवरुद्ध छ । उद्यम व्यवसाय बन्द प्रायः छन् । उत्पादन र वितरण प्रणाली गम्भीर रूपमा प्रभावित भएको छ । लाखौंको रोजगारी गुमेको छ । नगरको दीगो विकासको लक्ष्य प्राप्तमा ठूलो व्यवधान खडा भएको छ । कोभिड-१९ को सङ्क्रमण प्रारम्भ भए लगत्तै यस नगरपालिकाले अवलम्बन गरेको स्पष्ट रणनीति, विभिन्न सरोकारवाला निकायहरूसँगको समन्वयात्मक कार्यशैली एवम् सम्पूर्ण नगरवासीहरूको एकता, धीरता र सहयोगले अहिलेसम्म यस रोगको सङ्क्रमणबाट यस नगरभित्र सबैको जीवन रक्षा गर्न हामी सफल भएका छौं । सङ्क्रमण थप फैलिन नदिन र यस महामारीमाथि विजय प्राप्त गर्न आगामी दिनमा अझ बढी सतर्कता, समन्वय र एकता आवश्यक भएकाले एक ठिक्का भएर दृढता साथ लाग्न म सबैमा आह्वान गर्दछु ।

जोखिमपूर्ण अवस्थामा अग्रपङ्क्तिमा रहेर सेवा गर्ने डाक्टर, नर्स, स्वास्थ्यकर्मी, सुरक्षाकर्मी, सरफाइकर्मी, एम्बुलेन्स चालक, राष्ट्रसेवक, राजनीतिक दल, व्यवसायी, शिक्षक जनप्रतिनिधि, सञ्चारकर्मी, विभिन्न पेशा व्यवसायमा आवद्ध मानुभावहरूले कोरोना रोकथाम नियन्त्रण र उपचारमा देखाउनु भएको जिम्मेवारी र कोभिड-१९ महामारी रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार कार्यमा योगदान पुऱ्याउनु हुने सम्पूर्ण जनप्रतिनिधिहरू, आमसञ्चारकर्मी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी र प्रकोप व्यवस्थापन राहत कोषमा रकम उपलब्ध गराई सहयोग गर्नुहुने सम्पूर्ण महानुभावहरूलाई नगरपालिकाको तर्फबाट हृदयेखि नै धन्यवाद दिन चाहान्छु ।

सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र हामी नेपालीले सात दशकभन्दा लामो सङ्घर्षबाट प्राप्त गरेको उपलब्धि हो । यो प्रणाली नेपाली जनता आफैले छानेर पठाएका प्रतिनिधिले लेखेको संविधानद्वारा संस्थागत गरिएको प्रणाली हो । हामीले अपनाएको लोकतन्त्र परिपूर्ण लोकतन्त्र हो । लोकतन्त्रका

सबै आधारभूत विशेषतासहितको प्रतिस्पर्धात्मक बहुदलीय र गणतन्त्रात्मक राजनीतिक प्रणाली नै हामीले रोजेको प्रणाली हो । परिपूर्ण लोकतन्त्रले सामाजिक न्याय, समानता, सामाजिक सद्भाव तथा समृद्धिसहित राष्ट्रिय एकतालाई अभै मजबुत तुल्याउँछ । यो सरकार जनताको आकाङ्क्षा र आवश्यकतालाई सम्बोधन गर्दै जनभावनाअनुरूप लोकतन्त्रलाई सुदृढ र विकास गर्न प्रतिबद्ध छ ।

हाम्रो लोकतन्त्रले राजनीतिक अधिकार र स्वतन्त्रता, अधिकार र अवसरमा पहुँच, सामाजिक न्याय र समानता, भयरहित सुरक्षित जीवन र मर्यादित जीवनलगायतका विषयलाई लोकतन्त्रका विभिन्न आयामको रूपमा आत्सात् गरेको छ । त्यसैले सार्वभौमसत्ता जनतामा र जनता नै शक्तिका स्रोत हुन् भन्ने मान्यतालाई स्थापित गरेको छ । यसरी यो परिपूर्ण समाजवाद उन्मुख छ ।

लामो अवधिसम्म स्थानीय निकायमा राजनैतिक रिक्तता पछि निर्वाचन पश्चात् बनेको यस स्थानीय सरकारको पहिलो वर्ष छोटो अनुभव, सीमित स्रोत, साधनको जगमा उभिएर शून्य बिन्दुबाट यात्रा शुरुवात गर्नु परेको थियो । स्थानीय सरकारका लागि वास्तवमा त्यो वर्ष प्रारम्भको वर्ष थियो र नगरको समृद्धि र समुन्नतिको सुदूर लक्ष्य र गन्तव्यतर्फको प्रस्थान विन्दु वर्ष थियो । हामी अहिले सुखद अनुभवहरूका साथ सङ्घीयताको मूल मर्म र भावनाअनुसार सोही बाटो पहिल्याउँदै आधारभूत ऐन, नियम र नीतिहरूका तर्जुमासँग नगरको संरचनालाई संस्थागत गर्दै महत्वपूर्ण सफलता र उपलब्धिहरूका साथ तेस्रो वर्षमा आइपुगेका छौं । संघीय सरकार र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त सिमित बजेटको सदुपयोग गर्दै विकास निर्माणका कार्यहरूमा उल्लेख्य बजेट विनियोजन गरी खर्च गरेर वित्तीय प्रवाहलाई अगाडि बढाउन सामर्थ्य बोकेको सम्भावनायुक्त नगरका रूपमा चिनाउन सफल भएका छौं । यसरी आम नागरिक तथा राजनीतिक दलहरूले स्थानीय सरकारको काम कारवाहीमा दर्शाउनु भएको सहयोग र अपनत्वबाट स्थानीय सरकारलाई थप उर्जावान भई काम गर्न प्रोत्साहन मिलेको छ । यस अवसरमा म सम्पूर्ण राजनीतिक दल तथा नगर सभा सदस्यज्यूहरूलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छु ।

नेपालको संविधान बमोजिम नेपाल सरकारले गठन गरेको उच्चस्तरीय आयोगले बुझाएको प्रतिवेदन समेतको आधारमा नेपाल सरकारले वि.सं २०७३ फाल्गुण २७ गतेबाट लागू हुने गरी यो नगरपालिकाको स्थापना भएको हो । सुनसरी जिल्लाको उत्तर-पश्चिममा अवस्थित वराहक्षेत्र नगरपालिकामा साविकका वराहक्षेत्र, भरौल, महेन्द्रनगर, प्रकाशपुर र मधुवन गाउँ विकास समितिलाई समायोजन गरी गठन गरिएको छ । यो नगरपालिका आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, शैक्षिक हिसाबले विकसित नगरपालिकाको रूपमा चिनिन्छ । साविकको ५ वटा गाविसलाई समायोजन गरी ११ वटा वडाहरू कायम गरी गठन गरिएको छ ।

राष्ट्रिय जनगणना, २०६८ सालको जनगणना अनुसार यस नगरपालिकाको जनसङ्ख्या ७७ हजार ४ सय ६ रहेको छ । ऐतिहासिक परिचयसहितको नेपालको सुन्दर धार्मिक र पर्यटकीय स्थलमध्ये वराहक्षेत्र एक उत्कृष्ट नमूनाको रूपमा रहेको छ । वराहक्षेत्र सुनसरी जिल्लाको मात्र नभई नेपालकै सर्वाधिक महत्वपूर्ण र प्रख्यात तीर्थस्थल हो । ब्रम्हपुराण र स्कन्दपुराण लगायतका पुराणहरू र महाभारत महाकाव्यमा समेत उल्लेख गरिएको यो स्थान नेपालको सबैभन्दा पुरानो मध्येको एक देवस्थल हो ।

वराहक्षेत्रमा वराह अवतार विष्णु भगवान्को पूजाआजा हुने यो स्थान धरानबाट २१ कि.मी. उत्तर पश्चिम तथा प्रसिद्ध चतराबाट ७ कि.मि उत्तरमा सप्तकोशी नदी र कोकाहा खोलाको सङ्गमस्थलको पूर्वी किनारामा पहाडको फेदीमा रहेको छ । यही प्रसिद्ध धार्मिक, पुरातात्विक, सांस्कृतिक स्थल वराहक्षेत्रकै नामबाट हाल वराहक्षेत्र नगरपालिका नामाकरण भएको छ । कार्तिक शुक्ल द्वादशीको दिनमा कोशी र कोकाहाको सङ्गममा सुनको माछो देखिन्छ भन्ने किवंदन्ती पनि छ । जसले कार्तिक शुक्ल पूर्णिमाको दिनमा कौशिकी र कोकाको सङ्गममा स्नान, जप, तप र ध्यान गरी वराहक्षेत्र भगवानको पूजा गर्दछ उसलाई अश्वमेघ र बाजपेय यज्ञ गरेको फल प्राप्त हुन्छ भन्ने

कुरा वामन पुराण, मार्कण्डेय पुराण, स्कन्द पुराण, महाभारत र वाल्मिकी रामायण आदि ग्रन्थहरूमा बताइएको छ । श्रीमद् भागवत महापुराणका आधारमा वराह भगवानको अवतार सृष्टिको आदिमा भएको र आदि पुरुष परामात्मा भगवान वराहको मन्दिर जान यसै ठाउँबाट प्रवेश गर्नुपर्ने भएकाले यस क्षेत्रलाई प्राचीन हरिद्वार भन्ने गरिन्छ ।

सुनसरी जिल्लाको यस नगरपालिकामा उष्ण मनसुनी हावापानी पाइन्छ । यहाँको तापक्रम ३८ डिग्री सेन्टिग्रेट तथा न्यूनतम १० डि. सेन्टिग्रेटसम्म तथा औषत वर्षा ११४.३ मिलिलिटर रहने गरेको पाइएको छ । यस नगरपालिका भित्र बसोबास गर्ने स्थानीयवासी विभिन्न जातजातिहरूको एक समानको सौहाद्रपूर्ण वातावरणमा बसोबास रहेका पाइन्छ । क्षेत्री, ब्राम्हण पहाडी, मगर, थारू, तामाङ, नेवार, मुसलमान, कामी, यादव, राई, लिम्बू, गुरुङ, दमाई/ढोली, ठकुरी, तेली, चमार/हरिजन/राम, मेहता/कोइरी/कुशवाह,सन्यासी/दशनामी, धानुक, मुसहर, दुसाद/ पासवान/सोनार, केवट, ब्राम्हण तराई, खतबनिया,, घर्ती/भुजेल, मल्लाहा, कलवार, कुमाल, हजाम,/ठाकुर, सुनुवार, सुठी, लोहार, तत्मा, खत्वे, धोबी, माभी, नुनियाँ, कुम्हार, दनुवार, हलुवाई, कायस्थ, बढही, मारवाडी, भाँगाड, गडेरी, कुलुङ, राजधामी, चाम्लिङ, वान्तवा, खालिङ, थुलुङ, देव, कविरथ, चन्द्रवंशी, अन्य दलित, जनजाति अन्य, अन्य तराई, पहिचान नखुलेका, प्रदेशी आदिको मिश्रित बसोबास रहेको छ । यहाँ बोलिने विभिन्न जातजातिको भाषा नेपाली, मैथली, तामाङ, नेवारी, लिम्बू, उर्दू, हिन्दी, वान्तवा, चाम्लिङ, बङ्गाली, भोजपुरी, थारू, आदि रहेका छन् । यहाँ धेरैजसो हिन्दू धर्मालम्बीहरू रहेका छन भने बुद्ध, किरात, क्रिश्चयन, जैन/शिख, मुस्लिम धर्मालम्बीहरू समेत रहेका छन । विभिन्न जातिगत र सांस्कृतिक विविधता रहेका यस नगरपालिकाका बासिन्दाहरूको आ-आफ्नै किसिमको सामाजिक संस्कार रहेको छ । यस नगरमा हिन्दू धर्म मान्नेको बाहुल्यता धेरै रहेको छ । दशैं, तिहार, ईद, बकरिद, शिरुवा, छठीमाईको पूजा, चौरचन, कुल पूजा, गोठ पुजा, व्रतबन्ध, विवाह, काजक्रिया, वार्षिक काम, न्वारन, तीथि श्राद्ध, सोह्रश्राद्ध, औंशी, पूर्णिमा, उँधौली-उँभौली, सङ्क्रान्ति, मसान्त, सत्यनारायणको पूजा, एकाह, होमहोमादी, यज्ञ, सप्ताह, रुद्रीपाठ, मलमास, सूर्य ग्रहण, चन्द्रग्रहण, कोशी पूजा आदि मुख्य चाडपर्व तथा संस्कारको रुपमा यस नगरमा मनाउने गरीन्छ । यस नगरपालिकामा विभिन्न किसिमका जात, जाति, भाषा र धर्म भएको मानिसको बसोबास रहेको कारण जातीय विविधता, भाषागत विविधता तथा धार्मिक भिन्नता रहे तापनि सामाजिक सद्भाव तथा शान्तिपूर्ण वातावरण रहेको छ । विभिन्न किसिमको भौगोलिक स्वरूप र भू-वनावट भएको यो नगरपालिका पूर्वमा धरान उप-महानगरपालिका, पश्चिममा उदयपुर जिल्ला, उत्तरमा धनकुटा जिल्ला, दक्षिणमा रामधुनी नगरपालिका, भोक्राहा गाउँपालिका र कोशी गाउँपालिकासँग जोडिएको छ । समुन्द्र सतहबाट १५२ मिटरदेखि ९१४ मिटरसम्म उचाई र जम्मा क्षेत्रफल २२२ दशमलव ०९ वर्ग किमी रहेको छ ।

नगरसभा सदस्यहरू,

आगामी आर्थिक वर्ष २०७७/०७८ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्नु अघि म यो चालु आर्थिक वर्ष २०७६/०७७ सम्म स्थानीय सरकारले हासिल गरेका केही महत्वपूर्ण उपलब्धिका बारेमा संक्षेपमा उल्लेख गर्न चाहन्छु ।

- विकास तथा सुशासनका लागि कानूनी आधार तयार गर्ने सिलसिलामा चालु आ.व. २०७६/०७७ भित्र २ वटा थप ऐन तर्जुमा गरी जम्मा १२ वटा ऐनहरू यो सम्मानित सभाबाट स्वीकृत भएका छन् । यसैगरी ४ वटा नियमावली, ५ वटा निर्देशिका, २४ वटा कार्यविधि, २ वटा गठन आदेश १ वटा आचार संहिता, १ वटा विनियम, १ वटा नीति र एउटा कार्ययोजना गरी कुल ५१ वटा कानूनी दस्तावेज तयार गरी प्रक्रियाहरूलाई विधिसम्मत आधार दिन सफलता प्राप्त गरिएको छ । र अन्य आवश्यकता अनुसार ऐन र कार्यविधि बन्ने क्रममा छन् ।

- कोभिड-१९ को कारण लकडाउनमा परी नेपाल भारत सीमा तथा विभिन्न जिल्लामा अलपत्र परेका नगरवासीहरूलाई सुरक्षित तबरबाट यस नगरले व्यवस्थापन गरेको ४ वटा क्वारेन्टिनमा ल्याई स्वास्थ्य परीक्षणको व्यवस्था मिलाइएको छ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिकाका वडा नं. ६ स्थित महेन्द्र मावि, वडा नं. १० स्थित प्रकाश मावि, वडा नं. ३ स्थित महेन्द्र मावि, वडा नं. ११ स्थित जनता मा.वि. मधुवनमा स्थापना गरिएको क्वारेन्टिन हालसम्म पनि मानिसहरूलाई राख्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।
- क्वारेन्टिनमा बसेका मानिसहरूको विभिन्न समयमा स्वाब परीक्षण गरी PCR Positive देखिएकाहरूलाई आइसोलेसनमा पठाई सकिएको छ ।
- प्रदेश १ सरकारको समन्वयमा वराहक्षेत्र १ स्थित जगद्गुरु रामानन्दाचार्य सेवा पीठलाई होलिडड सेन्टरका रूपमा स्थापना गरी कोभिड सङ्क्रमण रोकथाम र नियन्त्रणको प्रयास गरिएको छ ।
- कोभिड-१९ रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि स्थानीय सरकार आफ्नो स्रोत र साधनलाई उपयोग गर्दै सुरुदेखि नै क्रियाशील रहेको छ । यस सरकारले अतिरिक्त स्रोत परिचालनका लागि छुट्टै कोषको व्यवस्था गरी सरकारी, निजी र अन्य क्षेत्रबाट प्राप्त हुने रकम सो कोषमा जम्मा हुने र खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाएको छ । बन्दाबन्दीको अवस्थामा सरकारी संयन्त्रमार्फत् समेत औषधि, खाद्यवस्तु लगायत अत्यावश्यक उपभोग्य वस्तुहरूको सहज आपूर्ति हुने व्यवस्था गरिएको छ । महामारी र बन्दाबन्दीले गरिब, असहाय तथा विपन्न परिवार, दैनिक कमाई गरी जीवनयापन गर्ने व्यक्ति तथा बन्दाबन्दी र कोभिड-१९ ले निम्त्याएका अन्य कारणले रोजगारी गुमाएका व्यक्तिहरूलाई लक्षित गरी वडा तहहरूमार्फत् राहत उपलब्ध गराइएको छ ।
- कोभिड-१९ को महामारी तथा अन्य किसिमको महामारीलाई मध्यनजर गर्दै सो रोगको रोकथाम तथा नियन्त्रणका लागि चाहिने आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीहरूको व्यवस्था नगरले गरेको छ ।
- नगरवासीहरूलाई स्वास्थ्यमा सहज पहुँच पुऱ्याउनका लागि नगरक्षेत्रमा रहेका प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र तथा स्वास्थ्य चौकीहरूको स्तरोन्नति गर्ने कार्यको शुरुवात गरिएको छ । साथै वडा नं ६ मा नगर अस्पताल सञ्चालनमा ल्याई यस क्षेत्रका मानिसहरूलाई दैनिक सेवा सुविधाहरू प्रदान गरिदैछ । वडा नं ३, ८, ४ र ९ मा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्र भवन निर्माण अन्तिम चरणमा पुगेको छ ।
- वराहक्षेत्र नगर अस्पतालमा हरेक दिन (शनिवार र सार्वजनिक बिदाको दिन समेत) बिहान ७:०० बजेदेखि बेलुका ८:०० बजेसम्म चिकित्सकद्वारा निःशुल्क ओ.पी.डी सेवा, २४ सै घण्टा इमेर्जेन्सी सेवा, ल्याब सेवा, २४ सै घण्टा फार्मेसी सेवा, X-RAY सेवा, हरेक बुधबार र शुक्रबार बिहान ९:०० बजेदेखि दिउँसो ३:०० बजेसम्म भिडियो X-RAY सेवा, स्त्री तथा प्रसुति रोग विशेषज्ञ सेवा, ईसीजी सेवा, पुलिस केस, मा.प.से, घाउ चेक जाँच प्रतिवेदन, हप्ताको एक दिन BPKIHS का विशेषज्ञद्वारा आँखा, कान, छालाको ओ.पी.डी सेवालगायतका सेवाहरू सञ्चालन भइरहेका छन् ।
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र चतरामा हरेक दिन (शनिवार र सार्वजनिक बिदाको दिन समेत) बिहान ७:०० बजे देखि बेलुका ८:०० बजेसम्म निःशुल्क ओ.पि.डि सेवा, २४ सै घण्टा ल्याब (रगत, दिशा, पिशाब जाँच) सेवा, हरेक सोमबार र बिहवार भिडियो एक्सरे (USG) सेवा, २४ सै घण्टा इमर्जेन्सी, ड्रेसिङ्ग, नेबुलाईजेशन, फार्मेसी, ई.सि.जी, एक्सरे र सुरक्षित प्रसुति सेवा, लगायतका सम्पूर्ण कार्यक्रमहरू, नेपाल सरकारद्वारा सञ्चालित पोषण कार्यक्रम, खोप कार्यक्रम, सुरक्षित गर्भपतन, फार्मेसी सेवामा सेवाग्राहीहरूलाई हरेक औषधीमा ५% छुट प्रदान, स्त्री तथा प्रसुती रोग

विशेषज्ञद्वारा विभिन्न सेवा तथा सुविधाहरु, स्वास्थ्य सेवा लगायतका सेवाहरु सञ्चालन भईरहेका छन् ।

- वराहक्षेत्र नगर अस्पतालबाट नाक, कान, घाँटी सम्बन्धी स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरी २ सय जनालाई निःशुल्क स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ ।
- नगर क्षेत्रमा आगलागीबाट हुनसक्ने धनजनको क्षतिलाई न्यूनीकरण गर्न नगरपालिकाले १ ओटा दमकल खरिद गरी सञ्चालनमा ल्याएको छ । साथै नगरमा रहेका इलाका प्रहरी कार्यालय, प्रहरी चौकीलाई अग्नी नियन्त्रक बल (फायरबल) उपलब्ध गरिएको छ ।
- नगर क्षेत्रमा आइपने प्राकृतिक विपत् बाढी, पहिरोजस्ता विपत्तिको समयमा जनतालाई राहत स्वरूप आवासको व्यवस्थापन गर्न वडा नं १० प्रकाशपुरमा रेडक्रस सोसाइटीको समन्वयमा एउटा आवास गृहको निर्माण गरिएको छ ।
- विपद् उद्धारका लागि सहयोग होस् भन्ने हेतुले वडा नं. ८ मा हेलिप्याड निर्माण गर्ने कार्यलाई अगाडि बढाई थप योजनाहरू अगाडि सारिएको छ ।
- नगरमा डेङ्गु नियन्त्रणका लागि फगिड मेसिन, स्प्रे मेसिन खरिद गरी विषादी छर्किने कामलाई व्यवस्थित बनाइएको छ ।
- विपद्को अवस्थालाई ध्यानमा राखी इलाका प्रहरी कार्यालयलाई खोज तथा उद्धार सामग्री प्रदान गरिएको छ ।
- हामीले हाम्रो कार्यभार सम्हाले पश्चात् वराहक्षेत्र नगरपालिका क्षेत्र भित्र घटेका विभिन्न विपद् जन्य घटनाका पिडितहरूलाई आर्थिक वर्ष ०७४/७५ मा १२ घरधुरीलाई विपद् राहत स्वरूप ३७ हजार प्रदान गरिएको छ त्यसैगरी आर्थिक वर्ष ०७५/७६ मा ७९ घरधुरीलाई २ लाख २७ हजार ५ सय, आर्थिक वर्ष ०७६/७७ मा ९६ घर परिवारलाई २ लाख ३० हजार २ सय रुपैयाँ राहत स्वरूप उपलब्ध गरिएको छ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिकामा रहेका नयाँ इच्छुक माछापालक कृषकहरूका लागि प्रति कट्टा रू १० हजार अनुदान दिई ६० लाख बराबरको २० हेक्टर जमिनमा जलाशय पोखरी निर्माण भएका छन् । माछा पालन गरिरहेका किसानहरूको ८ हेक्टर जमिनमा रहेको पोखरीलाई मर्मत गरिएको छ । जसमा ५० प्रतिशत मूल्य अनुदानमा ८ लाख बराबरको माछाको भुरा वितरण गरिएको छ ।
- कृषि तथा कृषिजन्य उद्यम व्यवसायलाई रोजगारीको मुख्य क्षेत्रको रूपमा विकास गर्नका लागि विभिन्न स्थानमा रकम विनियोजन भई व्यवसायिक कृषकका लागि पकेट क्षेत्रको निर्माण गरिएको छ । जसमा ३३ प्रतिशत अनुदानमा ३ हजार ७ सय ६० केजी मकैको बिउ, ५० प्रतिशत अनुदानमा ४ हजार ५०० प्याकेट च्याउको बिउ, १ हजार २०० प्याकेट तरकारीको सिड, ५० प्रतिशत मूल्य अनुदानमा फलफूलको विरुवा (आँप, लिच्ची तथा कागती) वितरण गरिएको छ ।
- यस क्षेत्रमा रहेको सुख्खा तथा सिंचाई नपुगेका जग्गाहरूमा वैकल्पिक सिंचाइका लागि १० वटा साना सिंचाइ कार्यक्रम सञ्चालन भई करिब २० बिघा क्षेत्रफलमा सिंचाइको प्रबन्ध मिलाइएको छ । साथै ४१ थान स्याल्लो ट्युबवेल जडानको सम्झौता भई जडान कार्य भइरहेको छ ।

- जलवायु अनुकूलित गाउँ कार्यक्रम सञ्चालनमा ल्याई वराहक्षेत्र वडा नं १ मा ४० थान प्लाष्टिक टनेल, ४० थान जैविक विषादी बनाउने भाँडो, ४० सेट थोपा सिंचाइ, ४० थान प्लाष्टिक पोखरी, ४० वटा गोठ सुधार कार्यक्रम सञ्चालन भएको छ ।
- यस क्षेत्रको भौगोलिक बनावटलाई मध्य नजर गर्दै नगरभित्रको २० स्थानमा माटो परीक्षण गरिएको छ ।
- किसानले उत्पादन गरेको कृषिजन्य पदार्थहरूलाई व्यवस्थित गर्न नगरले कोल्डस्टोर निर्माण गर्ने कार्यलाई शुरुवात गरेको छ । कोभिड-१९ का कारण रासायनिक मलको अभाव हुन नदिन साल्ट ट्रेडिङसँगको समन्वयमा नगरले आवश्यक रासायनिक मलको व्यवस्था गरेको छ ।
- भौतिक पूर्वाधार विकासको क्षेत्रमा समानुपातिक र सन्तुलित ढङ्गबाट विकासको प्रक्रियालाई अगाडि बढाउन स्थानीय निर्वाचन क्षेत्र केन्द्रित सडकहरूको निर्माण कार्यलाई अगाडि बढाइएको छ । स्थानीय सरकारको निर्वाचनपश्चात् हालसम्म १० कि.मी सडक कालोपत्रे, ६९ कि.मी सडक ग्राभेल, १० कि.मी ड्रेन निर्माण, विभिन्न क्षेत्रमा १४ दशमलव ७५ कि.मी कम्पाउण्ड वालको निर्माण, २९ वटा भवन निर्माण, २७ वटा कल्भर्ट/पुल निर्माण गरिएको छ । यस नगरमा रहेका विभिन्न नदी खोलाहरूको कटान नियन्त्रणका लागि ९ सय ७० मिटर क्रेटिड निर्माण, ३ वटा ट्रस्ट ब्रिजको निर्माण, १४ दशमलव २ कि.मी नयाँ ट्रयाक ओपन, १० वटा शौचालय निर्माण तथा ४९ वटा विभिन्न मन्दिर/विद्यालय/सङ्घ-संस्था भवन मर्मत सम्पन्न भएको छ ।
- स्थानीय सरकारको गौरवको योजनाको रूपमा रहेको लिड्क रोड, चक्रघट्टी-वराहक्षेत्र मन्दिरसम्मको सडक तथा यस नगरबाट राष्ट्रिय राजमार्ग जोड्ने सडकहरूको निर्माण कार्य क्रमागत रूपमा अगाडि बढिरहेको छ ।
- स्थानीय सरकारले नगरको प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्य शुरु गरेको छ । यस भवनको निर्माण कार्य आगामी आ.व. सम्ममा सम्पन्न हुनेछ । वडा नं ५ कालाबञ्जरमा १ हजार व्यक्ति क्षमता भएको सभाहलको निर्माण कार्य शुरु भएको छ र आगामी आर्थिक वर्षमा निर्माण कार्य सम्पन्न हुनेछ ।
- साविकका गाउँ विकास समितिहरूमा हरित पार्क निर्माणको अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै प्रदेश सरकारको सहयोगमा वडा नं ६ मा रहेको महेन्द्रनगर सेक्टर वनको जग्गालाई हरित पार्कमा रूपान्तरण गरी निर्माण कार्य अगाडि बढाइएको छ ।
- 'गाउँ-गाउँमा सिंहदरबार' भन्ने मूल नारालाई आत्मसाथ गर्दै हालसम्म वडा नं ४, ८ ९ को वेग्लै प्रशासनिक भवनको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । बाँकी रहेका वडा नं १, ३, ६ र ७ को प्रशासनिक भवन आगामी आर्थिक वर्षमा सम्पन्न गर्ने लक्ष्यसहित ५० प्रतिशत कार्य सम्पन्न भइसकेको छ ।
- सङ्घीय सांसदको समन्वयमा वराहक्षेत्र वडा नं २ मा युवाहरूका लागि जिमहलको निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ । त्यसैगरी वडा नं ९ र वडा नं ५ मा कवर्ड हल निर्माण कार्य सम्पन्न भएको छ ।
- वराहक्षेत्र वडा नं. ८ तेहथुमे टोलमा औद्योगिक ग्राम निर्माणका लागि सहरी विकासका कर्मचारीहरूसँग फिल्ड भिजिट गरी कार्य अधि बढेको छ ।
- नगर र वडामा भइरहेका परम्परागत प्रशासनिक कार्यलाई डिजिटल प्रणालीमा रूपान्तरण गरिएको छ । हरेक वडामा अनलाइन प्रविधिबाट सामाजिक सुरक्षा भत्ता, व्यक्तिगत घटना दर्ता तथा राजस्व उठाउने प्रणालीको शुरुवात गरिएको छ ।

नेपाल सरकारको पेपरलेस नीति अनुरूप नगरका हरेक विषयगत शाखा तथा वडाहरूमा कम्प्युटर प्रणालीबाट कार्यहरू शुरुवात गरिएको छ । साथै कर्मचारीहरूको दैनिक हाजिरीलाई व्यवस्थापन गर्न ई-हाजिरीको व्यवस्थापन गरिएको छ । नगरको शान्ति सुरक्षालाई मध्यनजर गर्दै चक्रघटी बजार एरियामा सिसी क्यामेराको जडान कार्य सम्पन्न भएको छ । यसैगरी विभिन्न वडाका मुख्य बजार क्षेत्रमा सिसी क्यामेरा जडान कार्यका लागि सम्झौता भईसकेको छ ।

- नगर प्रहरीहरूलाई दमकल सञ्चालनका लागि जनशक्तिका रूपमा प्रयोग गरिएको छ ।
 - भूमि सम्बन्धी सम्पूर्ण समस्यालाई नगरले प्राथमिकीकरणमा राखेको छ । जसअनुसार यस क्षेत्रमा रहेका सुकुम्बासी घरधुरी सङ्ख्या २ हजार ३ सय २७, अव्यवस्थित घरधुरी सङ्ख्या ६ हजार ८० तथा कोशी बाढी पीडितहरूको घरधुरी सङ्ख्या २ हजार ७ सय ४३ को लगत सङ्कलन गरी प्रदेश सरकारलाई सो को प्रतिवेदन बुझाएको छ ।
 - नगरका विपन्न तथा पिछडिएका जनताका लागि कार्यान्वयन भएको जनता आवास कार्यक्रमअन्तर्गत वराहक्षेत्र वडा नं. ४ मा १३ वटा घर निर्माणाधीन छन् । १३ मध्ये १० वटा घरहरूको ७० प्रतिशत काम सम्पन्न भइसकेको छ र ३ वटा घरको जग निर्माण गर्ने कार्य सम्पन्न भई चालु आ.व. भित्र सम्पन्न गर्ने नगरको लक्ष्य छ ।
 - यस नगर परिषदमा सुरक्षित आवास गृहको निर्माण सम्पन्न भई आगामी आ.व.भित्रमा सो गृह सञ्चालनमा आउने लक्ष्य लिईएको छ ।
 - विकास निर्माण र सामाजिक सेवाका क्षेत्रमा विशेषज्ञ जनशक्तिको अभाव रहेको छ । सोही अनुरूप वराहक्षेत्र न.पा वडा नं ५ ज.डे.ज मा.विमा कृषिसम्बन्धी तथा वडा नं २ आदर्श मा.वि.मा इलेक्ट्रिकल विषय सम्बन्धी प्राविधिक शिक्षा पठनपाठनको शुरुवात भएको छ ।
 - यस क्षेत्रमा उच्च शिक्षा प्राप्त गर्नका लागि देखिएका समस्याहरूलाई न्युनीकरण गर्न सप्तकोशी बहुमुखी क्याम्पस तथा आदर्श क्याम्पसको स्तरोन्नति गर्ने कार्यलाई क्रमागत रूपमा अगाडि बढाइएको छ ।
- सामुदायिक विद्यालयहरूको स्तरोन्नति गर्नका लागि विद्यालयहरूको भवन निर्माण र मर्मत सम्भार, रङरोगन, वृक्षरोपण, ई-एजुकेशन सञ्चालन तथा सीमान्तकृत समुदायका छात्राहरूलाई छात्रवृत्ति प्रदान गरी शिक्षामा मूल प्रवाहीकरण गर्ने कार्य अभियानका साथ कार्यान्वयन गरिएको छ ।
- विगत तीन वर्षदेखि निरन्तर स्वास्थ्य शिविर आयोजना गरी समुदायमा रहेका महिलाहरूको आड खस्ने समस्याको पहिचान गरी निःशुल्क उपचार तथा अप्रेसनका लागि बीपी कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा सिफारिस गरिएको छ ।
 - महिलाहरूका लागि रोजगारमूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्दै आएकोमा यस वर्ष कोभिड सङ्क्रमणका कारण अर्थ मन्त्रालयको परिपत्रअनुसार कार्यक्रमलाई अघि बढाउन कठिन भए पनि लकडाउन अगाडि मधुवन, प्रकाशपुर लगायतका क्षेत्रमा सिलाइ-कटाइ तालिम सञ्चालन गरिएको छ ।
 - महिलाहरूको क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमअन्तर्गत महिला शिक्षा, कानुनी शिक्षा, महिला हिंसाविरुद्धको सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन भएका छन् ।
 - बालबालिकामा सामाजिक सञ्जालको प्रयोगका कारण देखिएका मनोवृत्ति परिवर्तन गर्न २५ जना बालबालिकालाई बालमनोविज्ञान, मनोविमर्शसम्बन्धी तालिम सञ्चालन गरिएको छ ।

- मेयरसँग बालबालिका कार्यक्रम गरी बालबालिकाहरूलाई नगर प्रमुखसँग प्रत्यक्षवार्ता गर्ने वातावरण तयार गरी 'न्युज ट्वेन्टी फोर' च्यानलमार्फत प्रसारण गरिएको छ ।
- नगरका किशोरकिशोरीहरूलाई लोकसेवा तयारी कक्षा सञ्चालन गरिएको छ ।
- विद्यालयमा 'स्थानीय सरकार' कार्यक्रमअन्तर्गत नगर प्रमुख, उपप्रमुख लगायतले विद्यालयको अनुगमन गरी विद्यार्थीसँग अन्तर्क्रिया गरिएको छ ।
- आदिवासी जनजातिहरूका लागि सांस्कृतिक वाद्यवादन सहयोग गरिएको छ ।
- माभी सङ्ग्रहालयका लागि पूर्वाधार निर्माण गरिएको छ ।
- दलित, आदिवासी जनजातिका संघ संस्थाको कार्यालय सञ्चालनका लागि फर्निचर प्रदान गरिएको छ ।
- न्यायिक समितिमार्फत चालु आर्थिक वर्षमा ७९ वटा विवाद सम्बन्धी मुद्दा फछ्यौट भएका छन् ।
- सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणालीलाई सबै सहकारी संस्थामा लागू गरिएको छ ।
- अनलाइन प्रणालीबाट सहकारी संस्थाहरूले गरेको कारोबार मासिक रूपमा हेर्ने व्यवस्था गरिएको छ ।
- सहकारी संस्थालाई सहकारी व्यवस्थापन, लेखापाल, र व्यवसायिक योजना तर्जुमा तालिम उपलब्ध गराई सशक्तीकरण गरिएको छ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिकाको अधिकार क्षेत्रभित्र पर्ने सहकारी संस्थाको सुशासन कायम गरी प्रशासनिक तथा आर्थिक क्षमता सुधार गर्न वेब-वेसमा आधारित सहकारी व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सम्बन्धी तालिम दिई लागू गरिएको छ ।
- कृषि सामग्री खरिदमा अनुदानमार्फत् कृषि सहकारीका सदस्यहरूको कृषि पेशामा आधुनिकीकरण र व्यवसायीकरण गर्न सहयोग गरिएको छ । साथै दुग्ध सामग्रीको प्रशोधन तथा उत्पादन गर्न सामग्रीमा अनुदान दिइएको छ ।
- पर्यटन विकास र प्रवर्द्धनका लागि निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिएको छ । जेटबोट, रिसोर्ट, फनपार्कलगायतको सञ्चालनमा निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिएको छ ।
- प्रदेश सरकारको सहयोगमा उपलब्ध भएको बोटलाई सञ्चालन गर्ने चरणमा रहेको छ ।
- अमाहा सिमसार, टेकाने पोखरी, गहने सिमसारलगायतको पुनर्निर्माण र प्रवर्द्धनमा लगानी गरिएको छ ।
- नगरको आन्तरिक आयलाई वृद्धि गर्नका लागि वडा नं. ११ मधुवनमा बजार सटरहरू निर्माण गरिएको छ ।
- घुम्ती शिविर सञ्चालन गरी नगरका सबै पसल, व्यवसायलाई निश्चित शुल्क र करको परिधिमा ल्याई 'करको दरभन्दा पनि दायरा'मा वृद्धि गरी आन्तरिक आय वृद्धि गर्ने प्रयास गरिएको छ ।
- वराहक्षेत्र ७ स्थित बाङ्गेमा गुद्री बजार व्यवस्थापनका लागि घरटहरा निर्माण गरिएको छ ।
- गत आर्थिक वर्ष ०७५/७६ मा आन्तरिक आय ३ करोड ७७ लाख १५ हजार अनुमान गरिएकामा आन्तरिक आयमा ६ करोड ९९ लाख ७५ हजार ६ सय ७७ रुपैयाँ ४४ पैसा पुऱ्याइएको छ । चालु

आर्थिक वर्षको वैशाखसम्म आन्तरिक आय ७ करोड १० लाख २९ हजार २ सय २८ रुपैयाँ ३५ पैसा पुगेको छ ।

नगर सरकारले नगरवासीसँग गरेको प्रतिबद्धता अनुरूप 'समृद्ध नगर सुखी नगरवासी' को आकाङ्क्षा पूरा गर्न दृढ अठोटका साथ अघि बढिरहेको छ । नगर सरकारले सिङ्गो कार्यकालका लागि प्रस्तुत गरेका लक्ष्य र प्रतिबद्धताहरू अधिल्ला आर्थिक वर्षका नीति तथा कार्यक्रममार्फत् क्रमशः कार्यान्वयन हुँदै आएका छन् । नगर सरकारको दृष्टिकोण स्पष्ट छ, गन्तव्य निश्चित छ, लक्ष्यहरू निर्धारित छन्, नीति र कार्यक्रम जनुमुखी र कार्यान्वयन परिणाममुखी छ ।

नगरसभा सदस्यज्यूहरू:

अब म आगामी वर्षको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमको मूल भागमा प्रवेश गर्न चाहन्छु । सुनसरी जिल्लाको उत्तर-पश्चिममा अवस्थित बराहक्षेत्र नगरपालिका एक मिश्रित विशेषता बोकेको ऐतिहासिक धार्मिक नगरपालिका हो । यस नगरपालिकाले सर्वाङ्गीण विकास गरी असल, योग्य, सक्षम, प्रतिस्पर्धी र उत्पादनमूलक जनशक्ति तयार गर्ने लक्ष्य लिएको छ । नगरक्षेत्रको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक एवम् दीगो विकासका लागि शिक्षित जनशक्तिको योगदानको महत्वपूर्ण भूमिका रहने छ । नगरक्षेत्रको दीगो शान्ति, सुशासन र समृद्धिका लागि शिक्षाको महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ । 'समृद्ध नगर सुखी नगरवासी' हाम्रो स्पष्ट अठोट रहेको छ ।

कृषि/ पशु क्षेत्रतर्फ

ग्रामिण तथा कृषि पेशामा आवद्ध जनसङ्ख्याको बाहुल्यता रहेको यस नगरको आर्थिक तथा सामाजिक विकासको मुख्य आधार यान्त्रीकरणमार्फत् कृषि क्षेत्रको विकास नै हो । कृषि पेशालाई निर्वाहमुखीबाट व्यवसायिक बनाउनु अहिलेको प्रमुख आवश्यकता हो । त्यसैले नगरले व्यवसायिक कृषिका लागि आधुनिकीकरण, यान्त्रीकरण, बजारीकरण, भण्डारण र उत्पादनमा वृद्धि तथा विविधीकरणका लागि प्राथमिकता निर्धारण गरिएको व्यहोरा अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

आगामी १५ वर्षमा कृषि उत्पादकत्व र यसबाट हुने आय-आर्जनलाई दोब्बर बनाउने योजनासहित दीर्घकालीन कृषि विकासको नीति तथा योजना निर्माण गरिनेछ ।

- कृषिको आधुनिकीकरणका लागि कृषक समुदाय सुहाउँदो प्रविधि युक्त बनाउन साना खाले कृषि उपकरणहरूको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- उन्नत बिउविजन, नवप्रवर्तित खेती प्रणाली, वैकल्पिक बालीहरूको पहिचान, पशु नश्लसुधार, शीत भण्डार, सङ्कलन केन्द्रहरूको स्थापना, रोग तथा कीरा नियन्त्रणका नव तथा दीर्घकालीन वातावरण र स्वास्थ्यमैत्री प्रविधि, उत्पादकत्व वृद्धिका लागि अगुवा किसान, कृषि सहकारी तथा प्राविधिक कर्मचारीहरूको समन्वयमा प्रभावकारी कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

- पशुपालन व्यवसायलाई आयआर्जनसँग जोड्दै ५० प्रतिशत सम्पूरक कार्यमा जोड दिइनेछ ।

- पशुपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्न यसको वर्गीकरण राष्ट्रिय तथा प्रादेशिक नीति अनुरूप गोठ सुधार, प्राविधिक सहयोग, रोग नियन्त्रणका लागि आधारभूत पशु स्वास्थ्य सेवा भ्याक्सिनेशन, स्थानीयस्तरमा पशु आहार व्यवस्थापन, नश्ल सुधारका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।

- कृषि पेशामा जनाकर्षण बढाउन नयाँ प्रविधि तथा आयामहरूको प्रयोग र प्रोत्साहनका लागि अन्तर्क्रिया, स्थलगत भ्रमण अवलोकन, कृषि मेला तथा प्रदर्शन र नमुना खेतीलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।

- कृषि व्यवसायबाट उत्पादित कच्चा पदार्थको प्रशोधन र बजारीकरण गर्न व्यवसायिक तथा औद्योगिक कार्यलाई विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- खाली वन क्षेत्र, बाँझो जमिन, बगर आदिमा कृषि उत्पादन मैत्री भू-उपयोगी नीति बनाइनेछ र जडिबुटी, घाँस, तरकारी, फलफूललगायत उपयोगी आर्थिक तथा वातावरणीय लाभ हुने कृषि कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- जडिबुटीहरूको पहिचान, विस्तार, सङ्कलन र प्रशोधन कार्यलाई कृषिसँग समन्वयात्मक रूपमा विकास तथा प्रवर्द्धन कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- सबै खाली जमिनलाई खेरजान नदिन र कृषि योग्य भूमिको पूर्ण उपयोग गर्ने नीतिलाई कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । भूमि उपयोग नीति ल्याई भूमि प्रोफाइल बनाई रासायनिक मल, उन्नत जातको बिउको आपूर्ति तथा वितरण र सिंचाइ क्षेत्रको विस्तार गरी, खाद्य सुरक्षा नीति लागू गरिनेछ ।
- यसरी समग्र कृषि क्षेत्रको विकासबाट उत्पादकत्व वृद्धि, रोजगारीको सिर्जना, आत्मनिर्भर हुँदै निर्यात प्रवर्द्धन गरी आर्थिक तथा सामाजिक समृद्धिको लक्ष्य लिइएको छ ।
- पशुपालक किसानहरूका लागि साभेदारी कार्यक्रमअन्तर्गत उन्नत जातका पशुहरूको वितरण गरिनेछ ।
- विपन्न परिवारको वर्गीकरण गर्दै कृषि गर्न इच्छुक परिवारहरूलाई उसले उपभोग गरेको जमिनको क्षेत्रफल हेरी कृषि क्षेत्रमा स्थानीय सरकारले लगानीको वातावरण बनाउनेछ ।
- प्रत्येक वडामा माटो परीक्षण गरी माटोअनुसारको बाली सिफारिस गरी किसानलाई कृषि कार्डको वितरण गर्न शुरुवात गरिनेछ ।
- वराहक्षेत्र-३ बाङ्गे बजारमा कृषि थोक बजार तथा कलेक्शन सेन्टरको व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- साविक गाविसहरूमा एकएक वटा गरी ५ ओटा थोक गुद्री बजार व्यवस्थापन गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिकामा कम्तीमा ३ वटा शितभण्डार निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- 'एक घर एक करेसाबारी' कार्यक्रमअन्तर्गत महिलाहरूको आम्दानी र रोजगारीका लागि बिउ पुँजी कार्यक्रम व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- 'एक वडा एक कृषि' र पशु प्राविधिक व्यवस्थापनका लागि सङ्घीय सरकार तथा प्रदेश सरकारसँग कर्मचारीको माग गरिनेछ ।
- सुखसेना नहरअन्तर्गत २ आर.डि.मा ढोका राखी भनभनपुर उत्तर तर्फको भूमिलाई सिंचाइको व्यवस्थापन मिलाइनेछ र सोहि सुखसेना नहरको १० आर.डि.मा पुल र ढोका सहित व्यवस्थापन गरी राजावास मार्इनरलाई व्यवस्थापन गरी वडा नं ८, ९ १० र ११ लाई सिंचाइको व्यवस्थापन गर्नका लागि सुनसरी मोरङ सिंचाइ आयोजनासँग समन्वय गरी सो कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।

- वराहक्षेत्र ३ हर्दिया तथा आसपासका क्षेत्रहरूमा सिंचाइको व्यवस्था गर्नका लागि अमाह सिमसारको पानीलाई प्रयोगमा ल्याउन एउटा अध्ययन टोलीको निर्माण गरिनेछ । साथै बालचन खोरिया आयोजनामा सिंचाइका लागि आवश्यक भौतिक संरचनाको निर्माण गरिनेछ ।
- नगरमा ए.आई.मिसन अन्तर्गत सञ्चालित कृत्रिम गर्भाधान केन्द्रको स्थापना गर्ने कार्यलाई स्थानीय जातका गाई/भैंसीको बाहुल्यता रहेको क्षेत्रमा केन्द्रित र विस्तार गरी पशु उत्पादनमा वृद्धिको माध्यमबाट आयआर्जनमा वृद्धि गरिनेछ ।
- नगरमा उपलब्ध सम्भाव्यतालाई अध्ययन गरी उपयुक्त सीप र प्रविधिको विकास र विस्तार गरी पशु उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गरी दूध, दुग्धजन्य पदार्थ, अण्डा, मासु आदि जस्ता पशुजन्य उत्पादनका क्षेत्रमा नगरलाई आत्मनिर्भर बनाउनका साथै कृषकहरूको उच्च मनोबल राख्न पशुपन्छी तथा बाली विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- स्वदेशी जडीबुटी खेतीलाई विशेष प्राथमिकता दिने गरी खेर गइरहेको अति मूल्यवान् जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र स्थापना गर्ने उद्देश्यसहित कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- स्थानीय साधनस्रोतमा आधारित नगर क्षेत्रभित्र रहेका कच्चा पदार्थमा आधारित औद्योगिक ग्राम स्थापना गरिनेछ ।

स्वास्थ्य क्षेत्रतर्फ

- सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारले अवलम्बन गरेका स्वास्थ्य नीतिहरूको मातहत रही सामुदायिक स्वास्थ्य क्षेत्रमा रोग प्रतिरोधात्मक प्रवर्द्धनात्मक, उपचारात्मक र पुनःस्थापकीय स्वास्थ्य सेवालालाई स्रोतको सीमितताभित्र रही अधिकतम प्रभावकारी बनाउन आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- “गुणस्तरीय स्वास्थ्य नागरिकको अधिकार” भन्ने मूल नारालाई आत्मसात गरी स्वास्थ्य सेवामा सबैको पहुँच पुऱ्याउन नगरपालिकाले स्वास्थ्य संस्था तथा स्वास्थ्यकर्मीहरूको प्रभावकारी परिचालन गर्नुका साथै नेपाल सरकारबाट विभिन्न स्वास्थ्य ईकाइमा दिईदै आएको निःशुल्क औषधिमा नागरिकको पहुँचको सुनिश्चिततालाई निरन्तरता दिईनेछ ।
- नगरक्षेत्रमा ब्लड बैंकको स्थापनाका लागि नेपाल रेडक्रस तथा अन्य सम्बद्ध निकायसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
- “म जिउँछु, निरोगी जीवन” भन्ने अभियानको शुरुवात गरी महिनामा एक पटक स्वास्थ्य जाँच गर्न हरेक नागरिकलाई अभिप्रेरित गर्ने, सन्तुलित र पोषणयुक्त खानपानका लागि जनचेतना फैलाउने र स्वास्थ्य जाँच गर्ने बानीको विकास गर्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा जनताको मौलिक अधिकारको रूपमा रहेकोले स्वास्थ्य संस्थाबाट निःशुल्क प्रदान हुँदै आएको प्राथमिक तथा आधारभूत स्वास्थ्य सेवालालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै लगिने छ ।
- नगर अस्पताल र नगरभित्रका स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरूको सेवा प्रभावकारी बनाउन आवश्यक पूर्वाधारहरूको व्यवस्था गरिनेछ ।

- स्वास्थ्य सेवामा स्थानीय सरकारको भूमिकालाई थप प्रबल बनाउँदै निजी क्षेत्रलाई लगानी वृद्धिका लागि उत्प्रेरित गरिनेछ ।
- २०७६/०७७ सम्ममा ४ वटा वडाहरूमा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण भइसकेकाले आगामी वर्ष सबै वडामा आधारभूत स्वास्थ्य केन्द्रको भवन निर्माण तथा नगर अस्पताललाई २५ शैयाको अस्पतालको रूपमा विकास गर्न सङ्घ तथा प्रदेश सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ ।
- आयुर्वेद चिकित्सा, प्राकृतिक चिकित्सा तथा अन्य वैकल्पिक चिकित्सा पद्धतिहरूको विस्तार तथा प्रवर्द्धनका लागि पहल गरिनेछ । वडा नं ११ मा रहेका आयुर्वेदिक अस्पतालको स्तरोन्नति, वडाहरूमा व्यायामशाला, आरोग्य केन्द्र, योग केन्द्रहरूको स्थापना, प्रयोग र विकासलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- 'स्वस्थ जीवन' बनाउनका लागि आयुर्वेदिक चिकित्सालाई विस्तार गरी आम-नागरिकलाई योगाभ्यास र शारीरिक व्यायामसहितको पद्धति अपनाउन प्रेरित गरिनेछ ।
- पारिवारिक स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाई सबै परिवारहरूलाई यस कार्यक्रममा संलग्न हुन प्रेरित गर्न वडागत योजना निर्माण गरी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- अति विपन्न परिवारलाई स्रोत सम्भावनाअनुसार स्वास्थ्य विमा गरिनेछ । साथै जनतासँग स्वास्थ्य कार्यक्रमको शुरुवात गरिनेछ । साथै प्रत्येक वडाहरूमा निःशुल्क स्वास्थ्य शिविरको आयोजना गरिनेछ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिका क्षेत्रभित्र सर्पदंश उपचार केन्द्र स्थापना तथा निर्माणका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- विभिन्न महामारी रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नका लागि PCR मेशिन खरिद तथा चतरास्थित जगद्गुरु रामानन्दाचार्य सेवा पीठलाई सुविधा सम्पन्न भौतिक पूर्वाधार, दक्ष जनशक्ति र उपकरणसहितको आइसोलेशन निर्माणका लागि सङ्घ तथा प्रदेशसँग समन्वय गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारमा रहेकाहरूको डाटा सङ्कलन तथा स्वदेश फर्केपछि क्वारेन्टिनको व्यवस्था तथा स्वाब सङ्कलन एवम् परीक्षण व्यवस्था गरिनेछ ।
- शिशु तथा मातृ मृत्यु दरलाई न्यूनीकरण गर्नका लागि नगरका सबै वडामा प्रसुति केन्द्र निर्माणमा उच्च प्राथमिकता दिई कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरी आएकोमा सोलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- ज्येष्ठ नागरिक, अशक्त अपाङ्गता भएकाहरूको मासिक रूपमा निःशुल्क स्वास्थ्य जाँच औषधि र भेटघाट स्थलको निर्माण गरिनेछ ।
- विपद्को पूर्व तयारीका लागि सम्भाव्य जोखिमको पहिचान र न्यूनीकरण गर्ने, क्षतिको पूर्वानुमान गर्ने र सतर्कताका लागि पूर्व चेतावनी गर्ने प्रणालीको विकास गरिनेछ ।

शिक्षाक्षेत्र तर्फ

- शैक्षिक संस्थाहरूको भौतिक पूर्वाधार, प्रविधिगत पहुँच र क्षमता अभिवृद्धिलाई प्रोत्साहन गर्दै कक्षा १ देखि कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीहरूका लागि 'हाम्रा सबै नानी विद्यालय जाने बानी' को नारासहित सामुदायिक विद्यालयहरूमा आवश्यक कार्यक्रमको तयारी गरिनेछ ।
- प्राविधिक, सीपमूलक, व्यवसायिक एवम् गुणस्तरीय शिक्षाको विकासका लागि शैक्षिक संस्थाहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । प्रकाशपुरमा रहेको प्रकाश माविलाई प्राविधिक विद्यालयका रूपमा विकास गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- विद्यालय परिवार, शिक्षा शाखा र नगरको समन्वयमा शैक्षिक सुधार योजनाको व्यवहारगत कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- उच्च शिक्षाको पहुँच स्थानीयस्तरमा उपलब्ध गराउने सङ्घ र प्रदेश सरकारसँग विशेष पहल गरी समन्वयात्मक रूपमा कार्य अगाडि बढाइनेछ । आगामी आर्थिक वर्षदेखि सप्तकोशी बहुमुखी क्याम्पस तथा आदर्श क्याम्पसमा स्नातकोत्तर कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ । साथै साविक भरौल गाविसमा एउटा बहुमुखी क्याम्पस स्थापना गर्न सङ्घ तथा प्रदेशसँग अनुरोध गरिनेछ ।
- शिक्षक, विद्यार्थीको क्षमता अभिवृद्धि गर्न स्रोत साधन र सन्दर्भ सामग्रीहरूको पहुँच विस्तारलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- वर्तमान जटिल परिस्थितिमा वैकल्पिक शिक्षण सिकाइ कार्यका लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्र, शिक्षा मन्त्रालय, विभाग, प्रदेश सरकार, शैक्षिक सङ्घ-संस्था आदिले तयार पारेको सिकाई र सन्दर्भ सामग्रीहरूको प्रयोग शिक्षक विद्यार्थीको पहुँचमा पुऱ्याउन आवश्यक सहयोग तथा समन्वयका लागि यथाशक्य प्रयत्न गरिनेछ ।
- मन्टेश्वरीको अवधारणालाई आत्मसात् गर्दै साविकका गाउँ विकास समितिहरूको १ विद्यालयमा बाल उद्यान तथा मन्टेश्वरी कक्षा सञ्चालनका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- विद्यालय व्यवस्थापन समिति गठन प्रकृत्यामा देखिएको विषयलाई नीतिगत रूपमा समाधान गर्न आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- अक्षयकोष स्थापना नभएका केहि सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा वराहक्षेत्र नगरपालिकाको नाममा १ लाख रुपैयाँको अक्षय कोष स्थापना गरी विपन्न, गरिब, जेहेन्दार विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति व्यवस्था गरिने छ ।
- सबै सामुदायिक क्याम्पसमा ई-लाइब्रेरीको व्यवस्था गर्न संघ तथा प्रदेश सरकारसँग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- अतिविपन्न समुदायका युवा तथा विद्यार्थीका लागि कम्तीमा ११ जनालाई प्राविधिक शिक्षा अध्ययनका लागि सहयोगको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- जनक मा.वि का सुस्तश्रवण भएका विद्यार्थीहरूको पठनपाठनलाई व्यवस्थापन गर्न एउटा शिक्षक दरबन्दीको व्यवस्था गरिने छ ।

- आगामी वर्षबाट प्रारम्भ हुने गरी विद्युतीय शिक्षण सामग्री उत्पादन गरी अनलाइन शिक्षा प्रदान गर्ने विधि प्रारम्भ गरिनेछ ।
- नगरका सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा यस क्षेत्रको वातावरण अनुरूप र स्थानीय आदिवासी, जनजातिका भाषा, संस्कार, संस्कृति र रहनसहनमा आधारित स्थानीय पाठ्यक्रम निर्माण गरी ऐच्छिक रूपमा स्थानीय भाषा, संस्कृतिको अध्यापन गर्ने/गराउन मार्ग प्रशस्त गरिनेछ ।
- सबै सामुदायिक विद्यालयहरूमा विद्यार्थीमा भएको प्रतिभा पहिचान तथा प्रवर्द्धन गर्न, अतिरिक्त तथा सहकार्य क्रियाकलापलाई उत्प्रेरणा प्रदान गर्न मासिक रूपमा भित्तेपत्रिका प्रकाशन गर्न बजेट विनियोजन गरिने छ ।

भौतिक पूर्वाधारतर्फ

- भौतिक पूर्वाधारका रूपमा रहेका सडकहरू, आवश्यक भवनहरू, नहर, बाँध, कुलो तथा अन्य संरचनाहरूलाई सेवा क्षेत्र, स्रोत, लागत र आवश्यकताका आधारमा वर्गीकरण गरी ठूला लागतका योजनाहरू सङ्घीय र प्रदेश सरकारमार्फत् निर्माण तथा सुधार कार्यलाई अघि बढाउन प्रभावकारी पहल गरिनेछ । नगरको स्रोत साधनले धान्न सक्ने योजनाहरू नगरले प्राथमिकताको आधारमा निर्माण तथा सुधारको कार्य अगाडि बढाउने व्यहोरा अनुरोध गर्दछु ।
- सडकहरूलाई पर्यटन स्थल पहुँच मार्ग, बजार पहुँच मार्ग, वडा तथा नगर कार्यालय पहुँच मार्ग, प्रमुख राजमार्ग पहुँच मार्गहरूको रूपमा वर्गीकरण गरी प्राथमिकीकरण गरिनेछ ।
- अस्पताल र अन्य स्वास्थ्य संस्था, विद्यालय भवन, सामुदायिक भवनहरू जस्ता सार्वजनिक भौतिक संरचनाहरूको निर्माण गर्दा वर्तमान परिस्थितिबाट शिक्षा हासिल गर्दै बहुउपयोगी हुने गरी शौचालय, खानेपानी धारा वा ट्युबवेलहरू, सुरक्षा अवस्था, क्षेत्रफल, घेराबेरा आदिको पर्याप्तताको लागि स्तरीय मापदण्ड कायम गरी निर्माण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
- भौतिक निर्माण तथा विकाससँग स्थानीय रूपमा उपलब्ध निर्माण सामग्री, जनशक्ति र सीपको उपयोगलाई प्राथमिकता निर्धारण गरी विकाससँग रोजगारी र स्रोत परिचालनलाई जोडिनेछ ।
- स्थानीयस्तरमा गरिने भौतिक निर्माण तथा विकासलाई जनसहभागितात्मक बनाउँदै गुणस्तरीयता कायम गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका लिंक रोड, राजाबासदेखि शिकारीथान जाने सडक तथा हरित पार्कको डि.पि.आर.को लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।
- बाङ्गेदेखि नडाहा हुँदै धरान जोड्ने सडक, चक्रघट्टी महेन्द्रनगर गेटदेखि चतरा जोड्ने सडक कालो पत्रे गर्नका लागि प्रदेश तथा सङ्घीय सरकारसँग समन्वय गरिनेछ ।
- महेन्द्र गेटदेखि क्याम्पस रोडसम्म सडकदेखि दाहिनेतर्फ ढल निर्माण गर्न आवश्यक रकम विनियोजन गरिनेछ ।
- चक्रघट्टी बसपार्कदेखि महेन्द्र मा.वि. बुधबारे चोकसम्मको सडकलाई साभेदारीमा कालोपत्रे गर्न आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

- वराहक्षेत्र ८ तीनकुनेदेखि बिमिरागाछी हुँदै शिकारी थानसम्मको सडकलाई कालोपत्रे गर्नका लागि प्रदेश सरकारलाई अनुरोध गरिनेछ ।
 - तराई मधेश समृद्धि कार्यक्रमबाट साभेदारीमा भोक्राहा सिमाना बेलगाछीबाट उत्तर दाजुभाई चौक हुँदै मधुवन शुक्रबारे जाने सडक स्तरोन्नति बराहक्षेत्र १० कार्यको लागि प्राप्त भएको रकमबाट सो सडक खण्डको मधुवन शुक्रबारेबाट दाजुभाई चौक हुँदै बेलगाछी खण्डमा स्तरोन्नति (कालोपत्रे) गर्ने कार्य संघिय सरकार सँगको साभेदारीमा गरी योजना सञ्चालनका लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरीनेछ ।
 - वराहक्षेत्र वडा नं ७ को रामेश्वर मन्दिरको मर्मत सम्भार तथा अतिथि सदन क्षेत्रमा शौचालय निर्माण गर्नका लागि प्रदेश सरकार तथा सङ्घीय सरकारसँग अनुरोध गरिनेछ ।
 - खानेपानी डिभिजन कार्यालयसँग समन्वय गरी वराहक्षेत्र वडा नं ९, १० र ११ को खानेपानी समस्यालाई समाधान गर्नका लागि आवश्यक योजना निर्माण गरी सो योजना कार्यान्वयन गरिनेछ ।
 - नगरभित्र रहेका सामाजिक र सामुदायिक सङ्घ-संस्थाहरूका अपूरा भवनको निर्माण सम्पन्न गरी बेवारिसे अवस्थामा रहेका भवनहरूलाई नगरले आफ्नो मातहतमा ल्याउन आवश्यक पहल गर्नेछ ।
 - वराहक्षेत्र नगरपालिकामा कम्तिमा १ हजार जना अट्न सक्ने सभाहल निर्माण कार्यलाई गौरवको आयोजनाका रूपमा अगाडि बढाइनेछ ।
 - चतरा बजार, बाङ्गे बजार, प्रकाशपुर बजार, नगरपालिका भवन आसपास, कालाबञ्जर बजार क्षेत्रहरूमा सार्वजनिक शौचालयको निर्माणका लागि संघ र प्रदेशको साभेदारीमा आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिनेछ ।
 - भौतिक पूर्वाधार निर्माणका क्षेत्रमा विशेष गरी साभेदारी कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- मानव संसाधन तथा रोजगारी विकास**
- मानव संसाधनको विकास, व्यवस्थापन र प्रक्षेपणको लागि सङ्घ र प्रदेश सरकारको समन्वयमा कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
 - रोजगारी प्रवर्द्धन गर्ने आय आर्जनमा सरिक गराउने, उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धिमा सहयोग पुग्ने गरी प्रत्येक वडामा (वा नगर स्तरमा) कम्तिमा एक ओटा अल्पकालीन तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
 - श्रम बजारमा रहेका श्रमिकहरूको सीप र क्षमताको उपयोग हुने गरी उनीहरूको व्यक्तिगत विवरण रहेको श्रम सूचना बैङ्क स्थापना गरिनेछ ।
 - वैदेशिक रोजगारीबाट फर्केकाहरूका लागि सीप र दक्षताका आधारमा रोजगारी व्यवस्थापन गर्न आवश्यक रणनीति निर्माण गरिनेछ ।

- साना उद्यमी तथा व्यवसायबाट आत्मनिर्भर बन्न चाहनेहरूलाई नगरपालिकाको जमानीमा न्यूनतम ब्याजमा बिना धितो ऋण प्रवाह गर्ने व्यवस्था गर्न आवश्यक नीति तथा नियमको तयारी गरिनेछ ।
- रोजगारमा आधारित सीपमूलक तालिमको व्यवस्था गरी तालिम प्राप्त जनशक्तिलाई रोजगारमा उत्प्रेरित गर्न जोड दिइनेछ ।
- साना तथा मझौला घरेलु उद्योग सञ्चालनमा प्रोत्साहन गर्नका साथै अनुदानको कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्व-उत्पादनमा आधारित उद्योगलाई प्रोत्साहन गर्न आन्तरिक लगानी कर्ता र बाह्य लगानी कर्ताको लगानी भित्रिने वातावरण तयार गरिनेछ । साथै यस्ता उद्योगहरूको स्थापना तथा सञ्चालनका लागि प्रोत्साहन गर्न कर छुट लगायतका सुविधाहरू प्रदान गरिनेछ ।
- साना तथा मझौला उद्योग जस्तै: चिया खेती, स्टवेरी, आलु चिप्स र फ्रेन्चफ्राइ, मिनरल वाटर, मत्स्य भूरा र माछापालन आदिको प्रोत्साहनका लागि आवश्यक अनुदान सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
- बाँस तथा काठजन्य घरेलु उद्योग स्थापनाका लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- लक्षित वर्गमा रहेको कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउनका लागि आदिवासी, जनजाति, महिला, अपाङ्गता भएका, बालबालिका, किशोर-किशोरी, ज्येष्ठ नागरिक, शहीद परिवार, युवा विद्यार्थीसहितको व्यापक जनसभागितामा परिणाममुखी कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्रमा रहेका असङ्गठित क्षेत्रका मजदुरहरूलाई दर्ता प्रकृयाका लागि सीप विकास तालिम सिकर्मी, डकर्मी, प्लम्बिङ, इलेक्ट्रोनिकमा बजेटको व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- शिक्षित महिलाहरूका लागि लोक सेवा तयारी कक्षा, रेडियो, तथा टेलिभिजन उद्घोषण तथा पत्रकारिता तालिमको व्यवस्था गरिनेछ ।
- प्रत्येक वडामा युवा परिचालन र रोजगारीको लागि नेतृत्व विकास क्षमता अभिवृद्धि कार्यक्रमको लागि विशेष व्यवस्था गरिनेछ ।
- जनतालाई रोजगारीसँग प्रत्यक्ष जोड्ने खालको रोजगारीयुक्त कार्यक्रममा लगानी गरिनेछ ।
- अति विपन्न, लोपोन्मुख, अति सीमान्तकृत, विपन्न जातजाति, समुदाय र गरिबहरूलाई सुरक्षित आवास कार्यक्रम लागू गरिनेछ । महिला हिंसा, बाल विवाह, मानव बेचबिखन तथा ओसारपसारको जोखिम कम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । लैङ्गिक विभेद, छुवाछूत तथा सबै खाले कुरीति, कुसंस्कारको अन्त्यका लागि सामाजिक रूपान्तरणको अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- अभिभावक गुमाएका अन्य कारणले असहाय भएका वा सडकमा बेवारिसे अवस्थामा रहेका बालबालिकाको उद्धार तथा संरक्षण गरिनेछ । बेसहारा, असहाय ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षण गरिनेछ । अपङ्गता (फरक क्षमता) भएका व्यक्तिहरूलाई शिक्षा, स्वास्थ्य, मनोरञ्जन, खेलकुद, रोजगारी र आय आर्जनका लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- महामारीका कारण किसान, असहाय, गरिब तथा विपन्न वर्गका परिवारलाई लक्षित गरी स्वास्थ्य, शिक्षा, सीप विकास तालिम र रोजगारी एवम् आयआर्जन सम्बन्धी विशेष कार्य सञ्चालन गरिनेछ ।
- “नगर प्रहरी हाम्रो प्रहरी” भन्ने नारालाई नगरवासी बीच स्थापित गर्न शान्ति, सुव्यवस्था, विकास निर्माण, विपदमा राहत तथा उद्धार, सरसफाई, पर्यटन प्रवर्द्धन तथा सेवा प्रवाहलाई सहज बनाउन नगर प्रहरीको प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ ।

सुशासन

- जनसहभागिता, पारदर्शिता, जवाफदेहिता, जिम्मेवारी तथा उत्तरदायित्वबोध छिटो-छरितो प्रशासनिक सेवालाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- जनतालाई अधिकार सम्पन्न र सबल बनाउँदै सामाजिक परीक्षण, कार्य सम्पादन सम्भौता, अनुगमन, सार्वजनिक सुनुवाई, भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशीलता, सूचनामैत्री वातावरण, नागरिक वडापत्रलगायतको प्रवर्द्धन गरी सुशासन कायम गरिनेछ ।
- सुशासन स्थापना र भ्रष्टाचार नियन्त्रणका लागि सरकारी, गैर सरकारी, निजी र सबै क्षेत्रमा सदाचार प्रणालीको विकास गरिनेछ ।
- स्थानीय तहमा सार्वजनिक सुनुवाई निर्देशिका २०६७ बमोजिम स्थानीय तहबाट सम्पादन गरिएका कार्यक्रमहरूको सार्वजनिक सुनुवाई गर्ने कार्यक्रमलाई अनिवार्य गर्ने नीतिलाई निरन्तरता दिँदै यस कार्यक्रम मार्फत् सबै वडाहरूले सम्पादन गरेको कामको सरोकारवालाहरूलाई (स्थानीय एफ.एम., प्रिन्ट मिडिया र आम सञ्चारमाध्यम समेत) सहभागी गराई सेवा प्रवाहमा प्रभावकारिता, पारदर्शिता र जवाफदेहितामा वृद्धि गर्दै लगिनेछ ।
- राष्ट्रिय, अन्तर्राष्ट्रिय तथा स्थानीय गैससहरूमार्फत् सञ्चालित विकास गतिविधिहरूलाई जनतासम्म पुऱ्याउन स्थानीय एफ.एम. रेडियो, पत्रपत्रिका मार्फत् सञ्चालित कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- नगर क्षेत्रको सूचना सञ्चार र पत्रकारिताको लागि विशेष बजेटको व्यवस्था गरिनेछ । साथै हरेक वडाले सूचना तथा सञ्चार अन्तर्गत आवश्यक बजेट विनियोजन गर्दै स्थानीय मिडियालाई प्राथमिकता राख्ने नीति निर्माण गरिनेछ ।
- नागरिक प्रति उत्तरदायी स्थानीय सरकारको भुमिका निर्वाहका लागि मास एस.एम.एस, विद्युतिय हाजिरी, विद्युतिय सूचना पार्टी, सि.सी क्यामेरा, नागरीक वडापत्र र होर्डिड बोर्ड निर्माण तथा जडान गरी कर्मचारीलाई समय पावन्दी, अनुसाशित तथा नगरवासीहरूलाई भए गरेका कामको बारेमा सुसूचित गराईनेछ ।
- विद्युतिय प्रविधिको प्रयोगमा वडा कार्यालयहरूमा समेत सक्षम बनाउने गरी प्रविधि र तालिमको व्यवस्था मिलाईनेछ । साथै सूचना प्रविधिका लागि आवश्यक सामग्री र उपकरण खरिदका लागि बजेटको व्यवस्था मिलाईनेछ ।

वन, वातावरण तथा उर्जा

- यस नगर क्षेत्रभित्र रहेका चारकोशे भाडी (तरी), कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्ष, रामधुनी वनजस्ता अति महत्वपूर्ण वन क्षेत्रहरूको संरक्षण र विकासको दायित्व नगरपालिकाको रहेको छ । यी राष्ट्रिय महत्वका वन क्षेत्रहरूको संरक्षण र विकासको दायित्व नगरले लिनेछ । सङ्घीय सरकार र प्रदेश सरकारसँगको समन्वयमा वन व्यवस्थापन, वन पैदावरको उपयोग, वन्यजन्तुको सुरक्षा, जैविक विविधताको संरक्षण, वातावरणीय सन्तुलनसहित पर्यटन प्रवर्द्धनका लागि स्थानीयस्तरमा जनसहभागितामा अभि प्रवर्द्धन र प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- निजी, सामुदायिक र सार्वजनिक वनमा रुख कटान पश्चात सोही स्थानमा कटान भएकै संख्यामा वृक्षरोपण गर्न “कटान पश्चात पूनः हरियो” कार्यक्रम संचालनमा ल्याई अनिवार्य वृक्षरोपण गर्ने नीति लागू गरिनेछ ।
- ढुंगा, गिट्टी, बालुवा संकलनका क्रममा वातावरणमा प्रतिकूल प्रभाव पर्न नदिन प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण IEE सम्पन्न गरिएका नदीनालाहरूबाट मात्र नदीजन्य पदार्थ संकलन गर्ने तथा प्रतिवेदनमा सिफारिश भएका सुझावहरू पालना भए नभएको प्रभावकारी अनुगमन गरिनेछ ।
- घरायसी ईन्धनको प्रमुख स्रोतका रूपमा दाउरा, गुडूठा प्रयोग गर्ने घरधुरी सङ्ख्या प्रत्येक वर्ष कम्तीमा १० प्रतिशतले कम गर्दै वैकल्पिक उर्जा प्रयोग गर्नेको सङ्ख्या बढाउन आवश्यक कार्यक्रम तर्जुमा गरिनेछ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिकाको विभिन्न वडामा जङ्गली जनावरको प्रकोप बढ्ने क्रममा रहेको हुँदा प्रकोप न्युनिकरणका लागि आवश्यक पहल गरीनेछ ।

कला, संस्कृति, साहित्य र पर्यटन

- यस नगरभित्र धार्मिक पर्यटन, पर्यापर्यटन, जल यात्रा, खेल पर्यटन, कृषि पर्यटनको प्रचुर सम्भावना रहेको छ । साथै हाम्रो बहुसांस्कृतिक रीतिरिवाज, भेषभूषा, भाषा, लिपिलगायतका क्षेत्रहरूमा आवश्यक पूर्वाधार निर्माण र प्रवर्द्धनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- साहित्य, भाषा, कला, संस्कृति संरक्षण एवं प्रवर्द्धन गर्ने कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्रका मठमन्दिर, गुम्बा, मदरसा, चर्च तथा थानहरूको संरक्षण, सम्बर्द्धन र विकासमा आवश्यक कार्ययोजना निर्माण गरिनेछ ।
- पर्यटकीय सम्भावना भएका स्थानहरूको पहिचान र न्यूनतम पूर्वाधार निर्माण तथा क्षमता विकासका कार्यहरू चरणबद्ध रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
- नगर क्षेत्रको पर्यटन प्रवर्द्धन, नयाँ पर्यटकीय सम्पदाको चिनारी र सम्भावनाको उजागर गर्ने उद्देश्यले डकुमेन्ट्री निर्माण, होर्डिडबोर्ड अभियान, पर्यटन मेला, साहसिक पर्यटन प्रतियोगिता र प्रचार प्रसारका कार्यहरूलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- पर्यटन स्थलसम्म पुग्ने पहुँच मार्गहरूको निर्माणमा जन सहभागिता गराई प्राथमिकता र स्रोतको उपलब्धताको आधारमा अगाडि बढाइनेछ ।

- पर्यटन पूर्वाधारका ठूला योजनाहरू सङ्घ तथा प्रदेश सरकार र नगरको समन्वयमा सञ्चालन गरिनेछ ।
- स्थानीय जनसमुदायलाई पर्यटनमा आवद्ध गराई रोजगारी सिर्जना गर्न सीप तथा चेतना अभिवृद्धिलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- पर्यटन स्थलहरूको विविध महत्व तथा पहुँचको बारेमा व्यापक प्रचार प्रसारको नीति लिइनेछ ।
- पर्यटन क्षेत्रको अवधारणागत विकासका लागि छिमेकी स्थानीय सरकारहरूसँग समेत समन्वय गरी विस्तृत योजना तयार गरिनेछ ।
- माभी राष्ट्रिय सङ्ग्रहालय, टेकाने पोखरी, गहने खोला, अमाहा सिमसार, चिसापानी, साकेलाथान, सालवनीको गिद्ध रेष्टुरेन्ट, देवीघाटको क्याम्पाचौरीलाई जनजाति सङ्ग्रहालय लगायत धार्मिक मठ मन्दिर एवम् पुरातात्विक स्थानमा व्यवस्थापन समिति निर्माण गर्न आवश्यक अध्ययन टोली निर्माण गरिनेछ ।
- कोशी टप्पु वन्यजन्तु आरक्षदेखि कोशी नदी हुँदै चतराधाम औलिया बाबा, वराहक्षेत्र मन्दिर, सूर्यकुण्ड, रामधुनी मन्दिरलगायतका क्षेत्रलाई पर्यटन हबका रूपमा विकास गर्न प्रदेश तथा सङ्घसँग समन्वय गरिने छ ।
- वराहक्षेत्र नगरभित्रका ऐतिहासिक, पुरातात्विक महत्वका क्षेत्र दरबार, गढी, किल्ला, गुफा, तीर्थ, उपतीर्थहरूको उत्खनन, संरक्षण, सम्बर्द्धनका लागि नगरस्तरीय संरक्षण समिति गठन गरी जीर्णोद्धार, प्रचार प्रसार र प्रवर्द्धनका लागि आवश्यक बजेट विनियोजन गरिनेछ ।

सामाजिक विकासतर्फ

- सबै प्रकारका लैङ्गिक तथा सामाजिक विभेदहरूको अन्त्य गरी सहभागितामूलक, समानतामा आधारित सामाजिक न्याय प्रवर्द्धन गर्ने कार्यहरूका लागि आवश्यक व्यवस्था गरिनेछ ।
- महिला सहभागिताको प्रवर्द्धन, महिला सहकारीमार्फत् उत्पादन कार्य र सामाजिक विकासमा सहभागिता, अति विपन्न एकल महिलाहरूका लागि विशेष कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा जोड दिइनेछ ।
- आदिवासी, जनजाति, दलित, मधेसी, मुस्लिम, पिछडावर्गको वास्तविक बहुआयामिक तथ्याङ्क वडागत रूपमा तयार गरिनेछ । भाषा, संस्कृति आदिको संरक्षण र प्रवर्द्धनलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- आर्थिक विपन्नताको आधारमा निश्चित सङ्ख्यामा सीपमूलक तथा रोजगारमूलक कार्यक्रमको आयोजना गरी रोजगारी र उत्पादन कार्यमा सरिक हुन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- अति विपन्न, लोपोन्मुख, सिमान्तकृत समुदाय र गरिबहरूलाई सुरक्षित आवास कार्यक्रम लागू गरिनेछ ।
- घरेलु तथा लैङ्गिक हिंसा, बेचबिखन, ओसारपसारजस्ता आपराधिक जोखिम कम गर्न चेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

- समावेशिता, सशक्तीकरण, सहकार्यको माध्यमबाट सहअस्तित्वसहितको समानताका लागि अभियान सञ्चालन गरिनेछ ।
- बालबालिका लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत बालबालिकाहरुको अधिकार सुनिश्चित गर्दै बालबालिकाको संरक्षण, शिक्षा, नेतृत्व विकास, बाल हिंसा न्यूनिकरण र सहभागिता जस्ता नैसर्गिक अधिकारको प्रत्याभूति गरि कार्यक्रमहरु तर्जुमा र कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- बालमैत्री स्थानीय शासन अवधारणालाई नगरका सम्पूर्ण वडामा लागु गरी निर्माण हुने पूर्वाधार बालमैत्री, अपाङ्गमैत्री बनाइनेछ ।
- नगर क्षेत्रलाई बालविवाह, अनमेल विवाहमुक्त क्षेत्र बनाउन सचेतना अभियान संचालन गरिने छ ।
- महिलाहरुमा हुने आङ्ग खस्ने रोग र फिस्टुला रोगको न्यूनिकरणका लागि स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिनेछ ।
- आदिवासी जनजाति, दलित, मधेशी, मुस्लिम, पिछडा वर्ग, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गको उत्थानका लागि सिप, दक्षतामा आधारित आयमुलक, सिपमुलक कार्यक्रमहरु संचालन गरी स्वरोजगार बनाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुका लागि परिचय पत्र वितरण अद्यावधिक, जिविकोपार्जनका लागि आयमुलक कार्यक्रम तथा सहायक सामग्रीहरु वितरणलाई प्राथमिकतामा राखिनेछ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिका क्षेत्र भित्रका रहेका फुसका घरहरुको अभिलेखिकरण गरी टिनको छाना लगाई फुसको घरको छाना रहित नगरपालिका बनाउने निती क्रमशः अवलम्बन गरीदै लगीनेछ ।

युवा तथा खेलकुदतर्फ

- दक्षता तथा सीप विकास कार्यमा प्रोत्साहन गरी स्वरोजगारीलाई प्रेरित गरिनेछ ।
- नगर तथा वडास्तरमा युवा सञ्जालको निर्माण, खेलकुद, गायन, नृत्य, लेखनलगायतका सिर्जनात्मक कार्यमा सरिक हुन प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- युवा स्वयम्सेवी समूहको निर्माण गरी विपद्दूरमा परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- लागू औषध दुर्व्यसन र सामाजिक अपराध मुक्त समाजको निर्माणका लागि युवा समूहलाई परिचालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- युवालाई रोजगारमूलक आधुनिक प्रविधिको तालिम, प्रशिक्षण प्रदान गरी प्राविधिक उपकरण खरिदमा ऋण, अनुदान प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- खेलकुदको प्रवर्द्धनका लागि खेलक्षेत्रसंग सम्बन्धित विभिन्न निकायसंगको समन्वय तथा साभेदारीमा समय समयमा खेलकुद प्रतियोगिता कार्यक्रमहरु सञ्चालन गरिने तथा सहभागिता जनाईनेछ ।

- “एक वडा एक खेल” कार्यक्रम संचालन गरी यसलाई प्रोत्साहित गर्न खेलकूद पूर्वाधार विकासका कार्यहरू क्रमशः लागू गर्दै लगिनेछ ।
- नगर क्षेत्रभित्र सार्वजनिक पार्कको विकास र खेलकूद मैदान निर्माण/स्तरोन्नति कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।
- खेलकूदको समग्र विकासको लागि विद्यालय तहबाटै प्रतिभा पहिचान गरी स्तरीय खेलाडी उत्पादनका लागि क्षमता विकास गराउदै लगिनेछ ।
- वराहक्षेत्र नगर भित्र कुनै पनि खेल संघ संस्थाले राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय खेलकूद आयोजना गर्न चाहेमा साभेदारीमा खेल सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
- बसन्तऋतु खेलमैदानलाई स्तरोन्नती गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्थापन गरीनेछ ।

राजस्व तथा कर प्रशासन:

- नगरपालिकाको आन्तरिक श्रोतको दिगो व्यवस्थापनको लागि कर परिचालन ढाँचा (Tax Mobilization Framework) तयार गरी करको दायरा र क्षेत्र अभिवृद्धि गरिनेछ ।
- करदाता शिक्षा कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउदै नगरक्षेत्र भित्रका सबै खाले व्यवसायलाई करको दायरामा ल्याईनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्र सञ्चालित खानी जन्य तथा क्रसर उद्योगहरू सञ्चालनको छुट्टै मापदण्ड बनाई नगरपालिकाको दिगो आम्दानीको श्रोतको रूपमा विकास गरिनेछ ।
- संविधान तथा कानून प्रदत्त करका क्षेत्रलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाई वित्तीय सवलीकरण र आर्थिक स्थायित्व कायम गरिनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रका गैर-सरकारी संस्थाहरूको नवीकरणको सिफारिस, शूलक, संस्थाको वार्षिक वित्तीय कारोबारको आधारमा मापदण्ड बनाई लागू गरिनेछ ।
- वराहक्षेत्र नगरपालिकाका विभिन्न वडाहरूमा सभै नापी छुट भई जग्गाधनी प्रमाणपुर्जा नभएका र सामुदायिक बनले रेखाङ्कन गरेको बनको सिमाना भन्दा बाहिर रहेको जग्गामा परापूर्वकाल देखि बसोबास गरेका तथा त्यस्ता जग्गाको हकभोग गरिरहेका घरपरिवार वा व्यक्तिहरू र निजले हकभोग गरिरहेको जग्गा तथा सार्वजनिक जग्गा हरूको विवरण संकलन गरी त्यसको अभिलेखिकरण गरिने छ ।

शहरी विकास:

- नगर टोलबासीहरूले नगरपालिकाको भित्रि भागहरूमा सडक निर्माण गर्न चाहेको खण्डमा मापदण्ड बमोजिमको सडक निर्माणका लागि नगरपालिका र टोलबासीहरूको उपभोक्ता समितिको ५०-५० प्रतिशत लागत सहभागितामा निर्माण कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- नगर भित्रका विभिन्न स्थानहरूमा इको पार्क, पिकनिक स्थल र मनोरन्जन पार्क निर्माण कार्य थालनी गरिनेछ ।

- वैज्ञानिक घर ठेगाना प्रणाली (Metric Addressing System with Street Naming) को अवलम्बन गरी नगरपालिका भित्रका प्रमुख सडक तथा गल्लीहरूको नामाकरण र घर संख्या (House Numbering) निर्धारण गरिनेछ ।

विविध

- गैर-सरकारी संस्थाहरूले कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्दा नगरपालिकाको पूर्व स्वीकृति लिने प्रावधानलाई अनिवार्य गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको वार्षिक नीति तथा कार्यक्रमलाई टेवा पुग्ने कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने गैर-सरकारी संस्थाहरूसँग सहकार्य गरिनेछ ।

- नगरपालिकाको समग्र समृद्धि हासिल गर्नका लागि “विकासका लागि हातेमालो अभियान” सञ्चालन गर्न शिक्षा, स्वास्थ्य, पर्यटन र फोहोरमैला व्यवस्थापन लगायतका सामाजिक क्षेत्रहरूमा गैर-सरकारी संस्थाहरूसँग लागत सहभागितामा आधारित कार्यक्रमहरू सञ्चालनमा ल्याईनेछ ।

- गैर-सरकारी संस्थाबाट भएका कामको अनुगमन प्रबन्ध तथा प्रगति समीक्षालाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- औद्योगिक ग्राम तथा हेलिप्याड स्थापना गर्न प्रदेश तथा संघीय सरकारसँग सहकार्य गर्ने नितिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

- भूमिहिन सुकुम्बासी र अव्यवस्थित बसोबासीको पहिचान, लगत संकलन, अभिलेखिकरण र प्रमाणिकरण गरी समस्या समाधान तथा व्यवस्थापनका लागि भूमि सम्बन्धी समस्या समाधान आयोग मार्फत आवश्यक पहल गरिनेछ ।

नगर सभाका सदस्यज्यूहरू,

अन्त्यमा समग्र नगरको विकासमा योगदान गर्ने राजनीतिक दल, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, निजी, सहकारी, व्यापारी, निर्माण व्यवसायी, बुद्धिजीवी, शिक्षक, नागरिक समाज, श्रमिक वर्ग, आमसञ्चारकर्मी, नगरवासी आमा-बुवा, दाजु-भाइ, दिदी-बहिनी तथा विभिन्न पेशा व्यवसायमा आवद्ध हुनुहुने सम्पूर्णलाई हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु । नगर सभाबाट सम्मानित सम्पूर्ण व्यक्तित्वहरूलाई हार्दिक बधाई ज्ञापन गर्दछु । साथै कोभिड सङ्क्रमणका अवस्थामा आर्थिक, भौतिक सबै प्रकारको सहयोग गर्नुहुने महानुभावलाई नगरसभाका तर्फबाट विशेष सम्मान र धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

निलम खनाल

नगर प्रमुख

बराहक्षेत्र न.पा. चक्रघटी